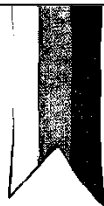

Vardas Pavardė: _____

Data: _____

Pasaka apie himną

Atsivedusi vaikus po storu, šakotu ąžuolu, darželio auklėtoja Lina tarė:

– Mokysimės Lietuvos himną. Kiekviena valstybė turi savo himną: ir Latvija, ir Anglija, ir Prancūzija, ir Vokietija, ir Rusija, ir visos kitos. Himnas – tai tos valstybės žmonių iškilminga giesmė. Todėl apie himną negalima sakyti: „Dainuosime himną“, arba: „Jie dainuoja himną.“ Himnas nedainuojamas, jis giedamas. Taigi reikia sakyti: „Giedosime himną“, arba: „Jie gieda himną.“ Himną turi mokėti ir suaugusieji, ir vaikai. Dabar ir mes mokysimės savo himną giedoti.

– Aš neišmoksiu. Man dainuoti nesiseka, – prisipažino vienas berniukas.

– Nenusimink, mums visiems padės šitas ąžuolas. Jis gerai moka Lietuvos himną. O ir jūs kai kurie tikriausiai jį mokate.

Keli vaikai pakėlė rankas. Auklėtoja pakvietė Jūratę ir pasakė:

– Jau sakiau, kad himnas – iškilminga giesmė. Jos giedoti ar klausytis negalima sėdint, vaikstant, dairantis ar kraipantis į šalis. Reikia stovėti ramiai ir rimtai. Na, Jūrate, pradėk.

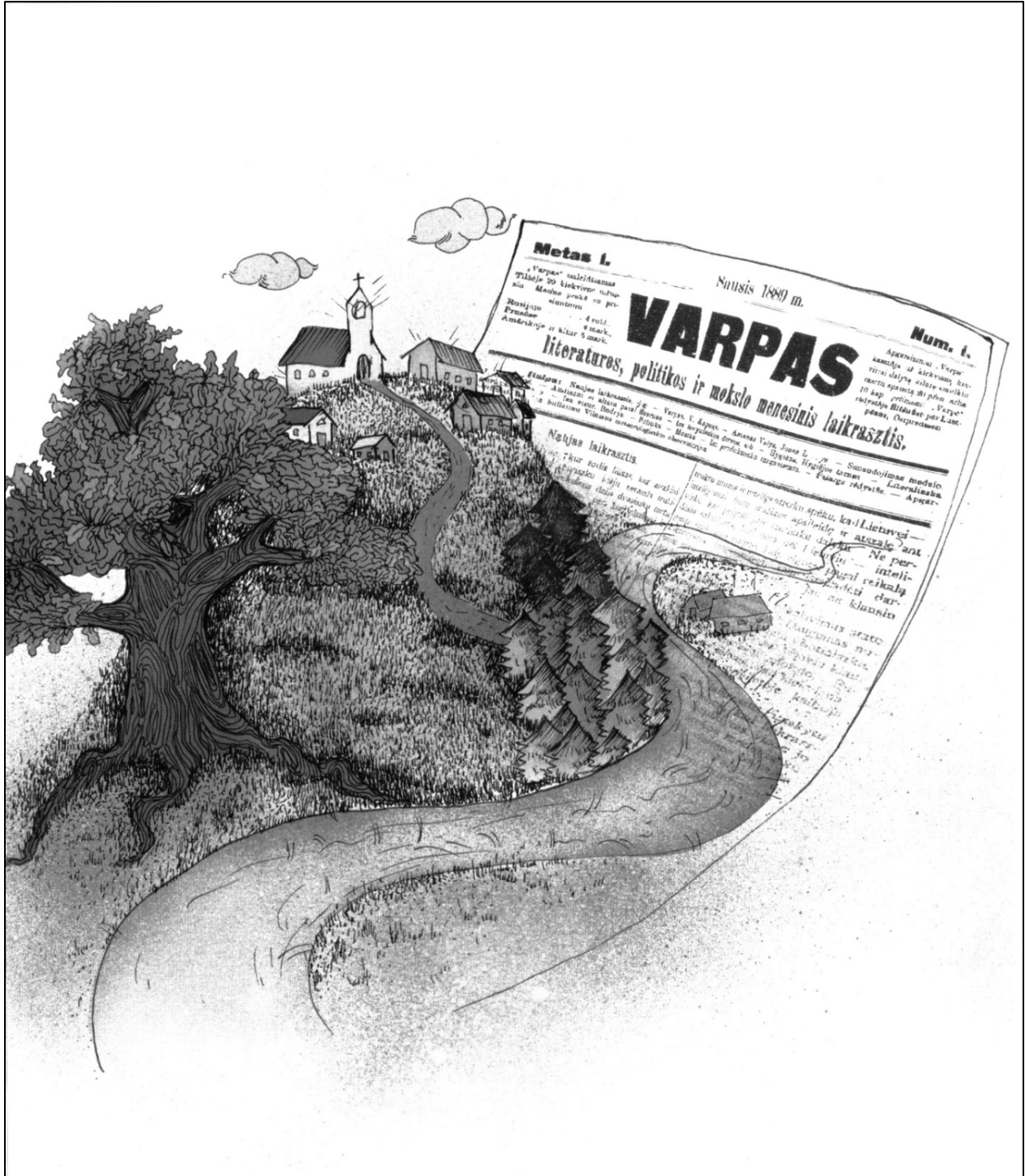
Mergaitė garsiai užgiedojo:

Lietuva, Tėvyne mūsų,
Tu didvyrių žeme,
Iš praeities Tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul Tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba Tavo naudai
Ir žmonių gėrybei.

Tegul saulė Lietuvoj
Tamsumas prašalina,
Ir šviesa, ir tiesa
Mūs žingsnius telydi.

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi!

Klausydamiesi ažuolo šlamėjimo, auklėtojos ir draugų giedojimo, himną greitai išmoko visi vaikai. Tada auklėtoja pasiūlė susėsti ant žolės ir pasakė:

– O dabar paseksiu pasaką apie mūsų himną. Daug šaltų žiemų ir karštų vasarų prabėgo po Žalgirio mūšio. Kryžiuočiai ramybės nebedrumstė, bet atsirado naujų priešų. Daugybę kartų lietuviai balnojo žirgus į karą joti, giliai duobeles prie vartų išstovėjo karių motinos, žmonos ir seserys, savųjų belaukdamos. Išviję priešus, jie šimtus kartų lyg raibi sakalėliai linksmi parlėkdavo namo, tačiau taip buvo ne visada.

Ilgainiui Lietuvai pradėjo nebesisekti. Ji atsidūrė caro valdomos Rusijos valdžioje. Rusai neleido spausdinti lietuviškų knygų ir laikraščių, o mokyklose vaikus įsakė mokyti tik rusiškai. Tada lietuviai pradėjo slapta steigti kaimuose savo mokyklas, lietuviškas knygas ir laikraščius leido kitose šalyse. Laikraščio „Varpas“ leidėjas buvo Vincas Kudirka. Jis dirbo gydytoju. Be to, puikiai griežė smuiku, gražiai piešė ir drožinėdavo iš medžio. Tačiau šiems užsiėmimams neturėjo laiko, nes po darbo per naktis rašydavo eilėraščius, įvairius pasakojimus bei įvykių aprašymus ir siuntė į kitą kraštą. Ten savo rašinius siųsdavo ir kiti jo paraginti rašytojai. Spaustuvininkai viską atspausdindavo, ir išeidavo laikraštis. Spaustuvininkams už darbą ir popierių Vincas Kudirka atiduodavo beveik visą savo uždarbį. Jis buvo įsitikinęs, kad ir kiti turi taip daryti. Kartą vienas rašytojas paprašė pinigų už savo rašinį laikraščiui. Kudirka užsidegė kaip degtukas:

– Tai tau nei šilta, nei šalta dėl to, kad verkiant trūksta lietuviškų knygų ir laikraščių, kad stinga pinigų jiems leisti? Tau dėl Lietuvos širdies nė kiek neskauda?

– Nekalbėk taip, Vincai. Lietuva man labai rūpi.

– Netiesa. Tu myli Lietuvą tik tada, kai tau užmokama. Veltui tu nė piršto

dėl jos nepajudinsi. Dėl trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto tėvynės reikalų išsižadi. Kol rūpinsi tik gražiai apsirengti ir pilvą prisikimšti, žiūrėk, tavo siela apipelys, ir bus neaišku, ar dar žmogus tu, ar jau gyvuliu virtęs, – karčiai priekaištavo Kudirka.

Viename „Varpo“ numeryje pasirodė daina, pavadinimu „Tautiška giesmė“. Buvo parašyta, kad melodiją ir žodžius sukūrė Vincas Kudirka. Giesmė tučtuoju pasklido Lietuvoje, žmonės mokėsi vieni iš kitų, ir dideli, ir maži traukė ją pavieniui ar būreliais. Netrukus giesmę jau giedojo ne tik žmonės, bet ir medžiai, krūmai, gėlės, žolė, upės ir ežerai, jūros bangos, akmenys, kalnai ir pakalnės – visa Lietuvos žemė. Giesmė tapo himnu.

Viena jauna pagalbininkė ir bičiulė kartą poeto paklausė:

– Dėde Vincai, kodėl tu giesmėje pavadinai Lietuvą didvyrių žeme? Ką turi galvoje? Senovės kunigaikščius?

– Nesiginčysiu, Mindaugas, Gediminas, Kęstutis, Vytautas – nepaprastus žygius atliko, todėl yra dideli vyrai – didvyriai. Bet aš turiu galvoje ne tik juos. Visais laikais Lietuvoje turėjome ir dabar turime šimtus tyliai dėl tėvynės gyvenančių niekam nežinomų didvyrių. O kai kuriuos pažįstame, bet kažkodėl nevadiname didvyriais, nors jie to vardo nusipelno. Ar ne didvyris Antanas Mackevičius, sukilimo prieš rusus vadas? Ar ne didvyriai tie paprasti kaimo žmonės, kurie susirinkę prie savo bažnyčios ir ją apsupę, pasipriešino rusų kareiviams, norintiems ją sugriauti? Tie didvyriai žuvo, mirė nuo žaizdų, kentėjo kalėjimuose, bet visam pasauliui parodė lietuvių ryžtą. Ar ne didvyris rašytojas Simonas Daukantas, tas vargo pelė, galybes knygų parašęs, jokių turtų nesusikrovęs, visą gyvenimą Lietuvos žmonėms paaukojęs? Ar ne didvyriai knygnešiai?

– Knygnešiai?

– O ko tu stebiesi? Pati žinai, kad išspausdintų užsienyje lietuviškų knygų ir laikraščių rusai neleidžia nei per sieną pervežti, nei Lietuvoje platinti, o knygnešiai mums jų atneša. Kiekvieną kartą eidamas per sieną su spauda knygnešys gali būti sugautas, sumuštas, pasodintas į kalėjimą, išsiųstas gyventi į šiaurę. Tai ar ne didvyriškas jo darbas? Didvyriai ir tie mokytojai, kurie slapta moko vaikus skaityti ir rašyti lietuviškai. Didvyriai pagaliau ir tie, kurie skaito lietuvišką spaudą, nes ir jiems gresia bausmės. Pagalvojęs apie mano paminėtus ir nepaminėtus didvyrius, kiekvienas, net silpnas ir menkas, galime milžinu pasidaryti ir stengtis jiems prilygti. Negalvodami apie naudą sau, turime dirbti, dirbti ir dirbti Lietuvai. Sunkus tai darbas, bet šventas!

